

DELEGACIJA IZ BIH U POSJETI ZZZCG

ZAPOŠLJAVANJE UVESTI
U REGULARNE TOKOVE

Saradnju između Zavoda za zapošljavanje Crne Gore i Agencije za rad i zapošljavanje Bosne i Hercegovine treba konstantno unaprijediti kroz češće susrete i međusobne kontakte. Razmjernom dobre prakse i iskustava, te iznošenjem problema sa tržišta rada, bolje će se uticati na kreiranje mjera za veće zapošljavanje. To je zaključeno na sastanku direktora crnogorskog zavoda **Sulja Mustafića** sa direktorom bosanske agencije **Muamerom Bandićem** i njegovim pomoćnikom **Asimom Ibrahimagićem**, koji borave u dvodnevnoj radnoj posjeti Zavodu.

■ SARADNJA

Direktor Mustafić je kazao da Zavod sprovodi politike Vlade i resornog ministarstva u oblasti zapošljavanja. Ocijenio je da će i ubuduće biti sve više potrebe za ozbiljnom saradnjom privreda dvije države u oblasti infrastrukture, turističke privrede i građevinarstva.

“Postoje brojni razlozi za saradnju. Sve je više interesovanja investitora koji dolaze u Crnu Goru i žele izaći na regionalno tržište. Potrebno nam je mnogo zajedničkog rada, razmjene više informacija i bolja saradnja naših službi. Siguran sam da ćemo do toga doći prateći politike naših vlada, odnosno ministarstava za rad i socijalno staranje”, kazao je Mustafić.

■ SEZONCI

Bandić je podsjetio da su sa Crnom Gorom pokrenute procedure zaključivanja sporazuma o zapošljavanju i socijalnom osiguranju. U pregovorima oko sporazuma učestvovali su eksperti obje institucije. Namjera je da proceduru zapošljavanja stave u formalno-pravne okvire, u skladu sa međunarodnim pravom i standardima.

Na sastanku u Podgorici razgovarano je i o sezonskom zapošljavanju. Mustafić je ukazao na to da značajan broj državljana BiH dolazi u Crnu Goru i radi na sezonskim poslovima. Kako je naveo, 13,22 odsto ukupnog broja izdatih radnih dozvola odnosi se na državljane BiH.

“To je prilično veliki broj, a radi se uglavnom o poslovima i djelatnostima sezonskog karaktera, u turizmu ili građevinarstvu”, objasnio je Mustafić.

Po riječima Bandića, za njih je bitno da dođu do tačnih podataka o broju radnika iz BiH koji se sezonski zapošljavaju u Crnoj Gori, kako bi pratili kretanje na tržištu rada radne snage u BiH.

“Takođe, želimo da vidimo kolika je potreba, u narednom periodu, za radnike iz BiH kako bi mogli da se što bolje opredijelimo da ne dođemo u situaciju da BiH postane deficitarna kadrom koji se zapošljava u Crnoj Gori”, naveo je Bandić.

IZAZOVI ZZZ U TOKU LJETNJE

RADILO VIŠE
DOMAĆIH SEZ

Glavni izazov Zavoda za zapošljavanje tokom minule turističke sezone bio je kako na najbolji mogući način kvalitetno posredovati u zapošljavanju lica sa evidencije Zavoda. Osnovna uloga Zavoda jeste da posreduje u zapošljavanju. Ali, puno je faktora koji, i pored dobre selekcije, mogu uticati na to da li će se poslodavac odlučiti za predloženi kandidata.

■ SPECIFIČNOSTI

Crnogorsko tržište rada karakterišu brojne specifičnosti: u ukupnoj nezaposlenosti dominantno je učešće srednjoškolaca, od blizu 50%, više od trećine (36,13%) su nekvalifikovani radnici. Sa druge strane, u konstantnom je rastu učešće žena u odnosu na učešće muškaraca i taj odnos je sada 60:40% u korist žena. Kada govorimo o starosnoj strukturi, kao značajnom parametru u analizi stanja na evidenciji, bilježimo negativan trend – rast broja nezaposlenih starijih od 50 godina. Gotovo trećina nezaposlenih je u dobi starijoj od 50 godina.

Sa druge strane, crnogorsko tržište rada karakterišu strukturalna i dugoročna nezaposlenost, deficit kadra u strateškim privrednim granama, turizmu, ugostiteljstvu, građevinarstvu, nepovoljna starosna struktura nezaposlenih, slaba mobilnost, te veliki broj zapošljavanja stranaca u Crnoj Gori, naročito u periodu trajanja ljetnje turističke sezone.

■ PRIPREMA

“Ove godine smo napravili dobru pripremu za početak turističke sezone. To je podrazumijevalo, prije svega, blagovremenu i kontinuiranu komunikaciju na relaciji Zavod – poslodavac i Zavod – lice zainteresovano za rad na

PRIMJEDBE SEZONACA
I POSLODAVACA

Kroz intenzivnu komunikaciju sa Zavodom poslodavci iznose primjedbe zbog napaštavanja radnika neposredno nakon početka ili u špicu sezone, te nemogućnosti da se u kratko vrijeme obezbijedi zamjena.

Sa druge strane, sezoni prigovaraju na uslove rada, prije svega na kolektivni smještaj, prekoračenje propisanog radnog vremena, obavljanje više različitih poslova, te rad dvokratno, a često i trokratno, što im nije davalo mogućnost da imaju vremena i za svoje privatne obaveze.

“Zavod će sumirati rezultate sezone, impresije i primjedbe poslodavaca i sezona i, kao odgovoran posrednik na tržištu rada, preduzeti sve mjere i aktivnosti kako bismo imali bolju narednu turističku sezonu u dijelu zapošljavanja domaćih radnika. Poslodavcima ćemo predstaviti očekivanja radnika koji su zainteresovani za sezonski angažman. Isto tako, uticaćemo na lica sa evidencije da sa više motiva prihvataju sezonske poslove i da u tome vide svoj interes”, poručuje Sonja Ivanović.

TURISTIČKE SEZONE OD 9.000 ZONACA

TRADICIONALNO, NAJBROJNIJE ZAPOŠLJAVANJE JE IZ PRIMORSKIH OPŠTINA, ALI JE ONO I OVE GODINE IZRAŽENO I KOD NEZAPOSLENIH IZ SJEVERNOG I CENTRALNOG REGIONA

sezonskim poslovima. Zavod je intenzivirao aktivnosti u dijelu obilaska poslodavaca, sa ciljem da identifikuje njihove kadrovske potrebe, ponudi im domaću radnu snagu i predstavi aktuelne subvencije, ukoliko ih zaposle", kaže načelnica Odsjeka za rad sa poslodavcima mr **Sonja Ivanović**.

Ciljna grupa, kako dodaje, bili su poslodavci koji su proteklih godina zapošljavali najviše stranaca. Mobilni timovi iz Zavoda obišli su 412 poslodavaca iz primorskih opština i u neposrednom kontaktu, predstavili im prednosti zapošljavanja domaćih radnika.

Takođe, ove godine za poslodavce, koji su se Zavodu obratili sa potražnjom velikog broja radnika organizovane su selekcije kandidata u biroima rada iz sjevernog i centralnog regiona.

MINISAJMOVI

"Ovo su svojevrsni mini sajmovi zapošljavanja, gdje ciljno poslodavcima organizujemo neposredan kontakt sa nezaposlenim licima u njihovim sredinama, što je svakako bila još jedna mogućnost povezivanja ponude i tražnje", ističe Ivanović.

Na sezonskim poslovima zaposleno je 9.077 lica sa eviden-

U CILJU ANIMIRANJA MLADIH DA RADE SEZONSKI, OVE GODINE ZA NJIH JE KREIRANA ELEKTRONSKA PLATFORMA.

Tražnja u korist nekvalifikovanih

I ove godine poslodavci su se, u značajnoj mjeri, obraćali Zavodu sa potražnjom kvalifikovanog kadra. Uglavnom su nudili obezbijeđen smještaj, ishranu i plate, koje su se kretale od 210 do 350 eura za nekvalifikovane poslove, te od 350 do 600 i više eura za kvalifikovane konobare, kuvare, pica majstore...

"Osim zahtjeva za kvalifikovanim radnicima, poslodavci su u još većem broju tražili pomoćno osoblje, mahom žensku radnu snagu. Prema našim procjenama odnos između traženih kvalifikovanih i nekvalifikovanih radnika je na nivou 30:70% u korist nekvalifikovanih", objašnjava Sonja Ivanović.

cije nezaposlenih.

"Očekujemo da je ovaj broj veći, jer nam još pristižu podaci iz Poreske uprave. Tradicionalno, najbrojnije zapošljavanje je iz primorskih opština, ali je ono i ove godine izraženo i kod nezaposlenih iz sjevernog i centralnog regiona", naglašava ona.

Najveći broj sezonaca zaposlen je u oblasti ugostiteljstva i turizma, na mjestima konobara, kuvara, pomoćnih radnika u restoranima, pomoćnih radnika u kuhinji, servira, sobarica, higijeničarki, peračica suda, radnika u vešeraju...

U cilju animiranja mladih da rade sezonski, ove godine za njih je kreirana elektronska platforma. Đaci i studenti su zaista ogroman potencijal za rad na sezonskim poslovima. Svake godine na primorju radi između 2.500 i 3.000 mladih ljudi, koji su ljeti slobodni od redovnih obaveza u školi ili na fakultetu.

POSLODAVCI BOKE ZAINTERESOVANI ZA STRUČNO OSPOSOBLJAVANJE

Na cijeni ekonomisti i bankari

Područnoj jedinici Herceg Novi prijavilo se 205 poslodavaca iz privatnog sektora, sa ponudom od 574 mjesta

Poslodavci iz privrede Boke Kotorske iskazali su veliko interesovanje za učešće u Programu stručnog osposobljavanja visokoškolaca. Zavodovoj Područnoj jedinici Herceg Novi prijavilo se 205 poslodavaca iz privatnog sektora, što je za 20 odsto više u poređenju sa prošlom godinom. Oni su ponudili 574 slobodne radne pozicije. U 80 odsto slučajeva traže svršene studente ekonomije i bankarstva.

PRIJAVA

U Herceg Novom 78 poslodavaca traži 169 visokoškolaca. Kod 59 kotorskih poslodavaca slobodna su 183 mjesta, dok 68 tivatskih firmi traži 222 visokoškolca.

Prema riječima šefa Biroa rada Herceg Novi **Željka Stožinića**, u tom gradu, za stručno osposobljavanje trenutno je prijavljen 51 visokoškolac. Do 15. novembra, po njegovim očekivanjima, ta brojka biće značajno veća. U toku je prijavljivanje diplomaca, a u Birou su odredili informativni dan, kada su savjetodavci posvećeni upravo toj ciljnoj grupi nezaposlenih.

Inače, od početka oktobra, u Herceg Novom, nastavljani su programi obrazovanja i osposobljavanja odraslih. Realizuju se sa provajderima, odabranim u januaru: Radnički univerzitet u Herceg Novom, ZOPT Tivat, Urban protection centar, Institut računovođa i revizora Crne Gore i Onogošt school - Centar obrazovanja Nikšić.

OBUKA

Obuka je organizovana za sticanje stručne kvalifikacije i ključnih vještina za ukupno 44 nezaposlena lica, i to njih 39 uči engleski, ruski jezik i stiču osnovna znanja rada na računaru.

Obrazovanje za sticanje stručne kvalifikacije realizuje se za pet nezaposlenih za zanimanja serviser računara, krojač i recepcioner.

"Cilj realizacije tih programa je povećanje zapošljivosti lica sa evidencije sticanjem stručne kvalifikacije, odnosno znanja, vještina i kompetencija potrebnih za

NEZAPOSLENOST ISPOD DRŽAVNOG PROSJEKA

Nezaposlenost u Boki Kotorskoj je ispod državnog prosjeka. Najniža je u Koturu, gdje je registrovano 547 nezaposlenih, sa stopom od 4,67 odsto. Na evidenciji her-

cegnovskog biroa nalaze se 694 lica, a stopa nezaposlenosti iznosi 5,45 odsto. Tivatskom birou prijavljeno je 416 nezaposlenih, sa stopom od 9,96 odsto.

obavljanje poslova određenog zanimanja, gdje novostečena znanja i vještine omogućavaju brže zapošljavanje", objašnjava Stožinić.

Podsjeća da je u prvom dijelu godine 57 nezaposlenih lica prošlo programe obra-

zovanja za sticanje ključne vještine, i to: 39 kurs engleskog jezika i 18 kurs ruskog. Stručne kvalifikacije steklo je 28 lica: po jedan serviser računara i frizer, 21 računovodstveni tehničar i pet zaštitara imovine i lica.

KROZ JAVNE RADOVE ZAPOSLENO 56 LICA

U opštinama Herceg Novi, Kotor i Tivat uspješno je realizovano 12 javnih radova, kroz koje je angažovano 47 nezaposlenih..Kod pet izvođača, na poslovima personalnog asistenta, bilo je uključeno 21 nezaposleno lice, prioritarno osposobljeno za rad sa licima sa invaliditetom.

Kroz ostale programe, od javnog interesa, angažovano je 26 lica na određeno vrijeme, u trajanju od šest mjeseci. Programi ovih javnih ra-

dova odnosili su se na izradu rukotvorina i nakita, na očuvanje tradicije i kulture Herceg Novog i zaleđa, na izvođenje i pripremu pozorišnih predstava kao i na javne radove iz obrazovnih, kulturnih i drugih društveno korisnih oblasti.

Od 1. septembra realizuju se još tri javna rada. Uključeno je šest personalnih asistenata i tri nezaposlena kroz ostale programe od javnog interesa.

MOGUĆE OPCIJE NAKON
PROTESTA GRAĐANA

Bar ostaje bez
vrtića u narednih
pet godina? ■ 18-19

PREDSJEDNIK MILO ĐUKANOVIĆ
SA MAJKLOM MOLEROM U ŽENEVI

Crna Gora ozbiljan
i pouzdan partner
Ujedinjenih nacija ■ 3

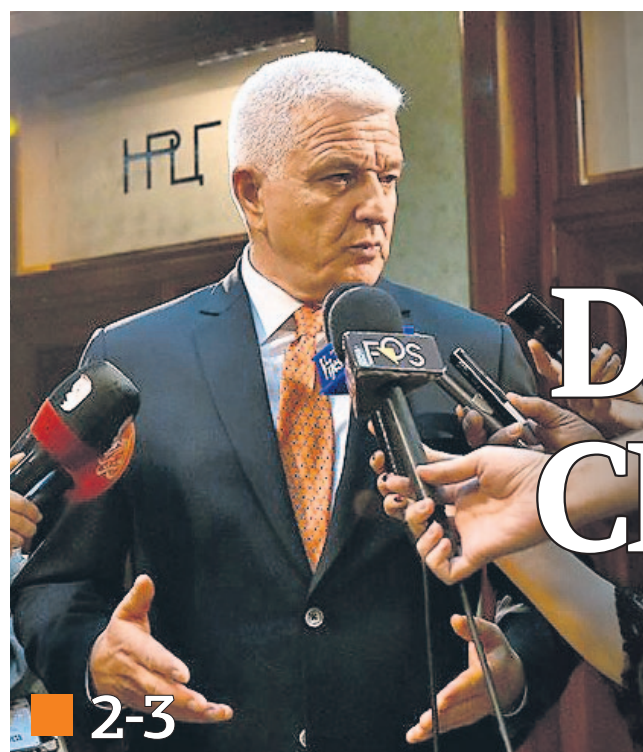

Dnevne
novine

ČETVRTAK, 25. 10. 2018. BROJ 2205 GODINA VIII

Izdavač: Dnevne novine d.o.o. | Prvi broj izašao 10. oktobra 2011. Podgorica | 19. decembra. br. 5 | 0,50 EUR

PREMIJER MARKOVIĆ O RADOVIMA NA RUMIJI

AMFILOHIJE
DIVLJE GRADI,
CRKVA ĆE BITI
UKLONJENA

■ 2-3

ISTRAGA PROTIV RANKA RADULOVIĆA ■ 11

SASLUŠANI NIKŠIĆANI KOJE JE
POMENUO ZAŠTIĆENI SVJEDOK

TOKOM TURISTIČKE SEZONE

Radilo više od
9.000 domaćih
sezonaca ■ 16-17

Sonja Ivanović

FRONT OBILJEŽIO TROGODIŠNJICU PROTESTA

DF: Režim nas neće slomiti

■ 4

■ 15

UPRAVE ZA BEZBJEDNOST HRANE

Sa granice vraćeno
56 tona vinskog
grožđa i paprika

ZA NAJBOLJE PONUDE: marketing@dnovine.me +382 77-300-104